

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی

گروه علوم انسانی

کمیته تخصصی الهیات و معارف اسلامی

مصوب دویست و نودونهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۴/۳/۲۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدرسی
الهیات و معارف اسلامی

گروه: علوم انسانی
رشته: مدرسی الهیات و معارف اسلامی شاخه :
دوره: کارشناسی ارشد کد رشته :

شورای عالی برنامه ریزی درویست ونودونهمین جلسه مورخ
۱۳۷۴/۳/۲۸ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی
که توسط کمیته تخصصی الهیات و معارف اسلامی گروه علوم انسانی شورای عالی
برنامه ریزی تهیه شده و به تائید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره
رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب
کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی از
تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را
دارند لازم الاجرا است .

الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی
اداره می شوند.

ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین، تاسیس
می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.

ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط
دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۴/۳/۲۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در
زمینه کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی در همه دانشگاهها و مؤسسات
آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش
عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف اسلامی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

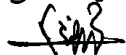
رای صادره دویست و نود و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۴/۳/۲۸ در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد
مدرسی الهیات و معارف اسلامی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدرسی
الهیات و معارف اسلامی که از طرف گروه علوم
انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب
رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رای صادره دویست و نود و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۴/۳/۲۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مدرسی الهیات و معارف
اسلامی صحیح است بمورد اجرا، گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

(۱)

فهرست

الف) فصل اول :

مشخصات کلی دوره مدرسی کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی

* مقدمه

۱- ضرورت و اهمیت

۲- تعریف و هدف

۳- طول دوره و شکل نظام

۴- تعداد واحد درسی

۵- آیین نامه آموزشی

۶- شرایط پذیرش

ب) فصل دوم :

برنامه دوره مدرسی کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی

۱- واحدهای جبرانی

۲- واحدهای اصلی

۳- واحدهای گزینشی

ج) فصل سوم :

سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف

اسلامی.

(٢)

فصل اول

مشخصات کلی دوره مدرسی کارشناسی ارشد

رشته الهیات و معارف اسلامی

۱- **ضرورت و اهمیت :** جهت رفع نیاز مبرم دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به اساتیدی فاضل جهت تدریس دروس الهیات و معارف اسلامی ، اخلاق اسلامی ، متون اسلامی ، انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن تشکیل دوره‌ای در سطح کارشناسی ارشد ضرورت دارد و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است براین اساس ایمن دوره در مدرسه عالی تربیتی و قضائی طلاب قم با عنوان دوره مدرسی کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی دایر و براساس اهداف زیر برنامه آموزشی خود را تنظیم و به مرحله اجرا می‌گذارد

۲- **تعریف و هدف :** مقطع کارشناسی ارشد در رشته الهیات و معارف اسلامی یک دوره کامل آموزشی مطابق برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی است که درجهت نیل به اهداف زیر گذرانده می‌شود.

الف) تربیت مدرس ، برای تدریس دروس الهیات و معارف اسلامی در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی .

ب) بالا بردن سطح اطلاعات ، آگاهی و بینش اسلامی دانشجویان توأم با آموزش روش تحقیق و تقویت قدرت استنباط ، و تجزیه و تحلیل مسائل فرهنگی و معارف دینی .

ج) تربیت فارغ التحصیلانی که بتوانند مطابق برنامه مخصوص که تدوین خواهد شد ، در سطح دکتری این رشته شرکت کنند تا الهیات و معارف اسلامی را در سطوح تحقیقاتی عالی ، در دانشگاهها عرضه کنند.

د) تربیت محقق برای پژوهش پیرامون الهیات و معارف اسلامی در مراکز علمی و فرهنگی.

تبصره : مواد و محتوای دروس و کیفیت آموزشی و پژوهشی این مقطع بگونه‌ای تنظیم می‌گردد که فارغ التحصیلان آن بتوانند از عهده تدریس دروس یاد شده و نیز از عهده تحقیق برآیند.

۳- **طول دوره و شکل نظام :** طول دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲/۵ سال است که براساس مصوبات شورای عالی برنامه ریزی طی پنج ترم و هر ترم هفده هفته ارائه می‌گردد و در این مدت دانشجویان باید رساله رانیز بگذرانند.

(۴)

تبصره: جهت تکمیل واحدهای آموزشی معوقه و تدوین رساله ، به دانشجویان حداکثر دونیمسال تحصیلی ، علاوه برمدت یادشده مهلت داده می‌شود.
۴-تعداد واحدهای درسی : تعداد واحدهای درسی این رشته ۳۲ واحد بعلاوه ۲۲ واحد دروس جبرانی است .

تقسیم بندی دروس عبارت است از:

دروس اصلی	۱۸ واحد
دروس تخصصی	۱۰ واحد
رساله	۴ واحد
جمع	۳۲ واحد
دروس جبرانی	۲۲ واحد

تبصره : باتوجه به اینکه مجموعه دروس درسه گرایش تخصصی (فلسفه و کلام اسلامی ، تاریخ اسلام و ریشه‌های انقلاب اسلامی و اخلاق و تربیت اسلامی) تنظیم گردیده است ، دروس جبرانی و اصلی و رساله به عنوان واحدهای مشترک برای همه گرایشها در نظر گرفته شده است . تفاوت دروس گرایش هافقط در دروس تخصصی است گذراندن ۲۲ واحد دروس جبرانی برای تمام گرایشها الزامی است .

۵- مواد و ضرایب امتحانی : از دانشجویان این رشته در امتحان ورودی از مواد

زیر امتحان به عمل می‌آید:

۱- تفسیر	با ضریب ۲	۴- منطق	با ضریب ۳
۲- فلسفه	با ضریب ۴	۵- ادبیات فارسی	با ضریب ۳
۳- کلام	با ضریب ۴	۶- اطلاعات عمومی	با ضریب ۱

۶- شرایط پذیرش : برای ورود به این مقطع از میان طلاب و فضلا حوزه‌های علمیه اعم از زن و مرد پذیرش بعمل می‌آید . حداقل معلومات حوزوی برای ورود به مقطع کارشناسی ارشد، اتمام دوره سطح و یک سال حضور در درس خارج است .

گواهی نامه اتمام دوره سطح باید مورد تأیید مرکز تربیت مدرس مدرسه عالی تربیتی و قضائی یا با تأیید مدیریت حوزه علمیه قم باشد.

(۵)

فصل دوم

برنامه دوره مدرسی کارشناسی ارشد رشته

الهیات و معارف اسلامی

واحد‌های جبرانی

صفحه	پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
		عملی	نظری	جمع			
۱۰			x	۶۸	۴	زبان و ادبیات فارسی	۱
۱۲			x	۳۴	۲	روش تدریس	۲
۱۷			x	۳۴	۲	تاریخ سیاسی اسلام	۳
۱۸			x	۶۸	۴	تاریخ ادیان	۴
۲۰			x	۳۴	۲	فلسفه تعلیم و تربیت	۵
۲۲			x	۶۸	۴	فلسفه غرب	۶
۲۴	دارد (۸ واحد)		x	۳۴	۲	زبان تخصصی	۷
۲۵			x	۳۴	۲	متون اسلامی	۸
					۲۲	جمع واحدها	

(۷)

واحدهای اصلی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات		
			جمع	نظری	عملی
۱	کلام اسلامی	۲	۳۴	x	
۲	کلام جدید	۴	۶۸	x	
۳	فلسفه غرب	۲	۳۴	x	
۴	فلسفه اسلامی	۴	۶۸	x	
۵	روانشناسی تربیتی	۲	۳۴	x	
۶	زبان تخصصی	۴	۶۸	x	
۷	رساله	۴			
	جمع واحدها	۲۲			

(۸)

واحدهای تخصصی

الف) گرایش فلسفه و کلام اسلامی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات			پیشنیاز	صفحه
			جمع	نظری	عملی		
۱	فلسفه اسلامی	۶	۱۰۲	x		۳۶	
۲	تاریخ فلسفه اسلامی	۲	۳۴	x		۴۸	
۳	کلام اسلامی	۲	۳۴	x		۴۰	
	جمع واحدها	۱۰					

ب) گرایش تاریخ اسلام و ریشه‌های انقلاب اسلامی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات			پیشنیاز	صفحه
			جمع	نظری	عملی		
۱	تاریخ اسلام	۴	۶۸	x		۴۲	
۲	تاریخ جهان	۲	۳۴	x		۴۵	
۳	تاریخ معاصر ایران و ریشه‌های انقلاب اسلامی	۴	۶۸	x		۴۷	
	جمع واحدها	۱۰					

ج) گرایش اخلاق و تربیت اسلامی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات			پیشنیاز	صفحه
			جمع	نظری	عملی		
۱	مبانی اخلاق	۲	۳۴	x		۵۰	
۲	اخلاق نظری	۴	۶۸	x		۵۲	
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۴	۶۸	x		۵۵	
	جمع واحدها	۱۰					

(٩)

فصل سوم

سرفصل دروس

دوره مدرسی کارشناسی ارشد رشته

الهیات و معارف

اسلامی

زبان و ادبیات فارسی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز: —

هدف :

- ۱- ایجاد تسلط بیشتر دانشجویان به زبان و ادبیات فارسی در سطحی مناسب نیاز دانشگاه.
- ۲- آشنائی اجمالی با روند کلی تحول زبان و نثر فارسی و مخصوصاً "آشنایی با خصوصیات نثر فارسی مطلوب معاصر.
- ۳- آشنائی با قواعد و شیوه‌های نگارش به نحوی که دانشجویان بتوانند از عهده بیان و تحریر مقالات و رسالات دانشگاهی به زبانی ساده و صحیح برآیند.

سرفصل دروس :

الف: آئین نگارش

- آشنائی با آئین نگارش

- ساده نویسی ، درست نویسی ، زیبانویسی

- اشتباهات مهم در نگارش

- رسم الخط درست کلمات و املای صحیح آنها

- علامت گذاری

- یادداشت برداری ضمن مطالعه و فیش برداری

- روش تلخیص

- شیوه‌نامه نگاری ، انواع نامه‌ها (اداری ، خصوصی) و خصوصیات هر یک.

- گزارش نویسی

- نحوه مراجعه به کتابخانه های عمومی و کیفیت استفاده از آنها

- آشنائی با مراجع تحقیق و طرز استفاده از کتابهای مرجع

- و روش پیدا کردن مآخذ و جای آیات و احادیث
- اصول ترجمه و روش آن ، روش نوشتن مقالات تحقیقی
 - طرز تهیه فهرست اعلام
 - آشنائی با انواع چاپ ، حروفچینی ، غلط‌گیری چاپی و آنچه بدانها وابسته است.

- ب: مسائل کلی ادبیات
- انواع نثر
 - انواع نظم
 - معرفی بعضی از متون و صنایع ادبی (بدیع - معانی و بیان ...)
 - سبکهای شعر فارسی
 - سبکهای ادبی مهم اروپایی
 - بحثی در سیر تحول و تطور نظم و نثر فارسی از آغاز تاکنون

ج: آشنائی با نمونه‌های نظم و نثر

- در این بخش که از لحاظ کمیت معادل مجموع دو بخش الف و ب است ، دانشجویان با مجموعه‌ای از آثار نظم و نثر متقدمان و معاصران آشنا خواهند شد و مصادیق آنچه را که در دو بخش قبل خوانده در این نمونه‌ها خواهند یافت. نیمی از این مجموعه به آثار متقدمان و نیم دیگر به معاصران اختصاص خواهد داشت.

۱- ادبیات فارسی

منابع اصلی :

دکتر احمد احمدی گیوی	- آیین نگارش پیشرفته و مقدماتی
دکتر یاحقی - دکتر ناصح	- راهنمای نگارش و ویرایش
علی سلطانی گودرهمری	- آیین نگارش
ایرج جهانشاهی	- راهنمای نویسنده و ویراستار

- گزارش نویسی
- گزارش نویسی
- سبک شناسی
- نثر فارسی (گلستان - اخلاق ناصری - کیمیای سعادت - متون فارسی
بعد از مشروطیت)
- نظم فارسی (از حافظ - سعدی - مولوی ...)

منابع فرعی

- صناعات ادبی
- مکتبهای ادبی
- درباره ترجمه (نشر دانش)
استاد همایی
دکتر رضا سید حسینی
مرکز نشر دانشگاهی

روش تدریس و آشنایی با مسائل
آموزش عالی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۲

هدف :

- ۱- آشناسی با مبانی آموزشی
- ۲- بررسی روش اساسی در آموزش
- ۳- درک رابطه روش تحقیق با روش آموزش
- ۴- چگونه روشهای مختلف آموزشی در روش اساسی آموزش اجرا می‌شوند.
- ۵- اجرای اصول تربیت در آموزش

سرفصل دروس :

مفهوم آموزش - رابطه آموزش با یادگیری - تفکر در تربیت - آزادی و تربیت -
تکیه روی کتابهای علمی در مقابل توجه به مسائل تربیتی - روانشناسی جدید
و آموزشی کارآمدی معلم - آموزش و تفکر - اندیشیدن با تفکر کنترل شده - انواع
تفکر - اعتقاد و عمل - علل و دلائل - اثر آموزش در تجدید بنای شخصیت -
چگونگی تدوین - نظریات مدلل - عمل ترکیبی - عمل تحلیلی - قضاوتهای ارزشی -
استدلال و سفسطه و اشارات تربیتی - انواع استدلال - معنی و زبان - نحوه
تشکیل مفهوم و واکنش مفهومی - یک تئوری یادگیری برای معلمان - تفکر
منطقی به عنوان هدف و روش - آموزش - کلاس مرکز تفکر - امتحان - خلاصه
کردن - تهیه رئوس مطالب یک مبحث - تهیه طرح درس - نحوه تهیه مقاله
از طرف شاگرد - احاطه به حقایق علمی در برابر تفکر - رهبری تربیتی و جریسان
تفکر - تعهد اجتماعی و حرفه‌ای معلم - مراحل مختلف آموزشی - تطبیق این
مراحل با مراحل تحقیق - استفاده از روشهای سقراطی - تقریری - طرحهای
فردی و گروهی و بحث در آموزش.

آشنایی با مسائل آموزش عالی

از آنجا که دانشجویان مرکز تربیت مدرس در آینده در دانشگاهها به تدریس خواهند پرداخت و طبیعا "بیشتر آنها در حوزهها تربیت یافته و آشنایی کافی به محیط دانشگاه ندارند لازم است علاوه بر احاطه بر موضوعات رشته تخصصی خود با بافت مراکز آموزش عالی و اهداف آنها و موقعیت و کم و کیف آنها در دنیای کنونی نیز آشنا شوند تا بتوانند در محیط کار خویش با بصیرت بیشتری عمل کنند.

بنابراین علاوه بر تدریس روش تدریس مسائل زیر هم در چند جلسه زیر نظر استاد عرضه شود:

۱- مقدمات

- تاریخچه تاسیس موسسات آموزش عالی در جهان
- اشاره‌ای کلی به وضعیت کنونی آموزش عالی در کشورهای جهان
- تاریخچه آموزش عالی در ایران (قبل از اسلام ، بعد از اسلام ، دوران جدید)

- اشاره‌ای کلی به وضعیت کنونی آموزش عالی در ایران

۲- انقلاب فرهنگی و نقش آن در آموزش عالی ایران

- وضعیت آموزش عالی در ایران قبل از انقلاب فرهنگی
- وضعیت آموزش عالی در ایران بعد از انقلاب اسلامی

۳- معیارهای ارزیابی آموزش عالی

- تعداد مراکز آموزش عالی
- تعداد دانشجو و استاد
- توزیع اساتید در رشته‌های مختلف
- نسبت دانشجو به استاد
- ارزیابی توان علمی مراکز آموزش عالی با توجه به امکانات انسانی و غیر انسانی .

۴- رابطه آموزش عالی با آموزش و پرورش

- تاثیر وضعیت کمی و کیفی فارغ التحصیلان رشته‌های مختلف دبیرستانها در وضعیت دانشگاهها .

- تاثیر کنکور بروضعیت درسی و بطور کلی بر امور مربوط به وزارت فرهنگ و آموزش و پرورش .

- تاثیر وضعیت کمی و کیفی برنامه‌های تربیت معلم دانشگاهها بر آموزش و پرورش

۵- نقش آموزش عالی در جامعه

- تربیت نیروی انسانی

- توسعه اقتصادی ، صنعتی و کشاورزی

- تحقیقات محض و کاربردی

- رشد و تعالی فرهنگی

- سیاست

۶- پذیرش دانشجو در دانشگاهها

- سیاستهای حاکم بر پذیرش دانشجو از لحاظ (پذیرش منطقه‌ای-جنسیت-

سن - استعداد - نمرات دبیرستانی ...)

- پذیرش دانشجو براساس سهمیه وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی

- نحوه و چگونگی تعدیل عرضه و تقاضا در رشته‌های مختلف دانشگاهی

- گزینش اخلاقی

- بررسی امتحانات ورودی دانشگاهها از حیث (نحوه سؤال، زمان مناسب)

۷- رابطه آموزش عالی ایران با آموزش عالی جهانی

- سمینارها و کنفرانسها

- مسئله انتقال تکنولوژی

- فرصت مطالعاتی

- اعزام دانشجو و استاد

- جذب دانشجو و استاد

۸- نظام و تشکیلات آموزش عالی در ایران

- مدیریت دانشگاه

(۱۶)

- نقش دانشجویان در دانشگاهها
- دانشگاههای دولتی و خصوصی
- سازمان ، نهادها و موسسات تابعه وزارت فرهنگ و آموزش عالی
- ۹- مشکلات کنونی آموزش عالی در ایران و راه حلهای پیشنهادی

تاریخ سیاسی اسلام

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : —

هدف : آشنائی اجمالی دانشجویان با اوضاع سیاسی ، اجتماعی دنیای اسلام و تحلیل پدیده‌های مختلف در حیات سیاسی ، اجتماعی جهان اسلام.

سرفصل دروس :

- وضع سیاسی اجتماعی جهان هنگام ظهور اسلام
- بررسی آثار دعوت پیامبر اسلام(ص) از لحاظ سیاسی واجتماعی در بین اعراب
- اوضاع سیاسی ، اجتماعی مسلمین در دوران خلفای راشدین
- وقایع سیاسی بعد از شهادت حضرت علی(ع) و تبدیل خلافت به سلطنت موروثی
- امویان و نهضت‌های مخالف
- تشکیلات نظامی ، سیاسی و اداری امویان
- اوضاع سیاسی مسلمین در عصر عباسیان
- نهضت‌های استقلال طلب در دوره بنی عباس
- روابط بین المللی در عصر عباسیان
- روابط مسلمانان در با کفار و جنگهای صلیبی
- پیدایش خلافت عثمانی
- روابط سیاسی عثمانیان با دولت صفوی

منابع :

- تاریخ سیاسی اسلام ، دکتر حسن ابراهیم حسن.
- تاریخ تحلیلی اسلام ، دکتر سید جعفر شهیدی
- سیره ابن هشام ، ابن هشام
- تاریخ طبری ، طبری

تاریخ ادیان (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت و بررسی مختصری از ادیان ابتدایی و شرق.

سرفصل هروس مقدمات و تعاریفات (اصطلاحات دینی - تقسیم بندی ادیان - تعریف و برداشت جامعه شناسان از دین) ادیان ابتدائی (تابو- آنیمیزم - توتیمیزم - فتیش و ...). اشاره‌ای به ادیان قدیم (مصر - بابل - یونان - روم). شناخت تاریخ مختصری از ادیان شرق (هند: بومیان اولیه - آمدن آریائی‌ان - وداها - خدایان ودائی - پیدایش مذاهب جایی و شینتوئی و شیوایی - اوپانیشادها - مذهب سیکه و اصول عقاید آنها - هندوها در قرون جدید). دین بودائی : ظهور بودا - اصول تعلیمات بودا - تقسیم بندی بودائی‌ان به دو فرقه مهاییانا و هینایانا - اصول مذهب هر یک - ورود دین بودا به چین و تبت و ژاپن - دین ایرانیان قدیم : دین ایرانیان قبل از زرتشت - تعالیم زرتشت - شرح کتب دینی زرتشت - دین زرتشتی در عهد ساسانیان و بعد از اسلام - رفتن زرتشتیان به هندوستان - موقعیت فعلی زرتشتیان).

منابع :

تاریخ جامع ادیان ، جان ناس
مقارنه الادیان (بخش هند و بودا) ، تالیف احمد شبلی
تاریخ تمدن ویل دورانت (هند و همسایگان و چین و ژاپن)
دینهای ایرانی تالیف ینبرگ ، ترجمه دکتر نجم آبادی
ایران در زمان ساسانیان ، تالیف کریستین سن ، ترجمه رشید یاسمی
ادیان و مکتبهای فلسفی هند ، تالیف دکتر داریوش شایگان
کتاب اوستا و منابع خارجی در صورت نیازمانند:

Encyclopedia of Religion And Ethics Edited By
James Hastings london- 1988

و دایره المعارف ادیان الیاده

تاریخ ادیان (۲)

تعداد واحد : ۲

پیشنیاز :

هدف : شناخت تاریخ مختصر ادیان سامی

سرفصل دروس :

دین یهود از ابراهیم تا موسی (ع) - مهاجرت به فلسطین و کنعان - مهاجرت به مصر - اوضاع قوم بنی اسرائیل در مصر - ظهور موسی - خروج از مصر - احکام عشره موسی (ع) - بنی اسرائیل در دوران داود و سلیمان - دوران انبیاء (عاموس نبی - ارمیا - اشعیا نبی و ...) - جدانشدن اسرائیل و یهودیه و عسل آن - اسارت بابلی و عسل آن - نتایج اسارت - عهد عتیق - بنی اسرائیل در دوران هلنستی - پیدایش کنیسه و مدراشا - تدوین تلمود - دین یهود در قرون وسطی - دین یهود بعد از رنسانس و در دوران جدید - مسیحیت - ظهور مسیح - کلیسای اولیه - تدوین کتاب عهد جدید و اجزاء آن - آباء کلیسا - کلیسا در قرون وسطی - کلیسا در رنسانس - اصلاح کلیسا - کلیسای کاتولیک و ارتودوکس و پروتستان - کلیسا بعد از اصلاح و در دوران جدید .

منابع :

تاریخ جامع ادیان (جان ناس) - مقارنه الادیان (بخش یهود و مسیحیت)
تالیف احمد شبلی
A Concise Encyclopedia of Living Faiths By R.e. Zeahner .Judaism And Christianity, Edited by Leslie Houlden, london. 1991
و تاریخ تمدن ویل دورانت (بخش اصلاح مذهبی و عصر ایمان) .

فلسفه تعلیم و تربیت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با مبانی و فلسفه‌های تربیتی در مکاتب گوناگون.

سرفصل دروس :

فلسفه

فعالیت‌های تحقیقی در فلسفه

روش‌های تحقیق از نظر فلاسفه

ویژگی‌های ذهن فلسفی

موضوعات اساسی در فلسفه

ماهیت تعلیم و تربیت

آراء فیلسوفان تربیتی در باره تعلیم و تربیت

خصوصیات یک مفهوم اساسی تعلیم و تربیت

تعلیم و تربیت و رشد

تعلیم و تربیت و هدایت فرد

تفاوت تعلیم و تربیت و عادت دادن

رابطه فلسفه و تعلیم و تربیت

موضوعات اساسی فلسفه و تعلیم و تربیت

تعلیم و تربیت و جهان‌شناسی

تعلیم و تربیت و شناخت‌شناسی

تعلیم و تربیت و ارزش‌شناسی

ایدالیسم و تعلیم و تربیت

رنالیسم و تعلیم و تربیت
پراگماتیسم و تعلیم و تربیت
اکسیستانسیالیزم و تعلیم و تربیت
رنالیسم اسلامی و تعلیم و تربیت.

منابع :

اصولی : اصول و فلسفه تعلیم و تربیت ، تالیف علی شریعتمداری
فروعی : فلسفه تعلیم و تربیت ، تالیف نلر ، ترجمه دکتر بازرگان.
فلسفه تعلیم و تربیت ، انتشارات سمت.

فلسفه غرب

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مکاتب مهم فلسفی غرب در زمینه‌های شناخت ، خدا ، نفس ، اخلاق یا حکمت نظری جهت مقایسه آنها با فلسفه اسلامی برای استفاده از آنها و یا پاسخگویی به آنها در حد نیاز.

سرفصل دروس :

طرح مسئله شناخت و تبیین آن و چگونگی بررسی آن در مکتهای مختلف:

۱- سوفسطائیان - بزرگان سفسطه: پروتاگوراس و گرگیاس و ... آراء آنها.

۲- مکتب شک شکاکان معروف - پیرون ... و آراء آنها.

۳- ایدئالیسم یا مکتب اصالت معنی

الف: افلاطون - معرفی افلاطون و رسائل وی ، نظریه مثل ... نفس و خدا ... نقادی نظریه مثل ، نظریه ارسطو در رد نظریه مثل ... اشاره مختصری به سیاست افلاطون.

ب: دکارت : عصر دکارت نوآوری دکارت ، شک دستوری ، می‌اندیشم پس هستم ... جوهر نفس ، براهین اثبات خداوند ، خطا و ماهیت آن، اثبات عالم خارج - جهان بینی دکارت - نقادی فلسفه دکارت کارتزین‌های معروف.

ج : بارکلی - کیفیات اولیه و ثانویه ، نفی ماده ، اثبات وجود خداوند. د : کانت - زندگی ، علت روگردانیدن از فلسفه تعقلی - آغاز معرفت قضایای ترکیبی و تحلیلی - درجات ذهن : حساسیت استعلائی: زمان و مکان.

فاهمه استعلائی : مقولات - شماتیسیم

جدل استعلایی: نفس - خدا - اختیار - جهان

اخلاق کانت:

نقادی فلسفه کانت

- تذکر: از آنجا که فلسفه کانت کم و بیش منشاء ظهور مکتبهای فلسفی بعدی است باید به تفصیل بیشتری مطرح شود.

ه: تبیین دستگاه فلسفی هگل - ذهن و خارج، دیالکتیک ...

۴- رثالیسم:

الف: ارسطو - شناخت - کلیات - نفس - خدا - اخلاق - سیاست

ب: فلاسفه قرون وسطی: اوگوستین دابلارد - سنت توماس - اکیلام و آراء آنها در مورد شناخت (بخصوص مسئله کلیات که مطمح نظر فلاسفه و متکلمان قرون وسطی بوده و تاثیر مهمی در مکاتب بعدی داشته است) نفس و خدا - اخلاق ...

۵ - اصالت حس یا اصالت تجربه - فلسفه لاک (بحث پیرامون شناسائی شناخت کلی یا کلیات، جوهر، نفس، خدا) بارکلی ... هیوم - چگونگی حصول معرفت تداعی معانی، بررسیهای براهین اثبات وجود خداوند مخصوصاً "برهان نظم"، اخلاق نقادی فلسفه هیوم.

منابع:

- ۱- مجموعه آثار افلاطون ۲- مابعدالطبیعه ارسطو، ترجمه دکتر شرف
- ۳- تاملات در فلسفه اولی، دکارت، ترجمه دکتر احمد احمدی
- ۴- رساله نفس ارسطو، ترجمه دکتر ع - داوودی
- ۵ - سیاست ارسطو، ترجمه دکتر حمید عنایت
- ۶- نقد تفکر فلسفی ژیلسون، ترجمه دکتر احمد احمدی
- ۷- تاریخ الفلسفه الحدیثه، یوسف کرم ۸ - سیر حکمت در اروپا، فروغی
- ۹- روح فلسفه قرون وسطی ژیلسون، ترجمه دکتر ع - داوودی
- ۱۰- تمهیدات کانت، ترجمه دکتر حداد عادل
- ۱۱- رساله سه گفت و شنود بارکلی، ترجمه دکتر مهدی بزرگمهر
- ۱۲- فلسفه هگل، ترجمه دکتر عنایت ۱۲- جامعه باز و دشمنانش، کارل پوپر
- ۱۴- زبان، حقیقت و منطق، ج آیر. ۱۵ - ویتگنشتاین، ترجمه بزرگمهر
- ۱۶- پوزیتیویسم منطقی، بهاءالدین خرمشاهی
- ۱۷- پدیدار شناسی و فلسفه‌های هست بودن، روزه ورنو - ژان وال، ترجمه یحیی مهدوی.

(۲۴)

زبان انگلیسی تخصصی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۸ واحد

هدف : آشنایی با متون کلامی و فلسفی در حد استفاده از دایره المعارف
پل ادوارد و دایره المعارف اسلام.

سرفصل دروس :

برگزیده‌ای از متون فلسفی ، کلامی دایره‌المعارف پل ادوارد و اسلام ،
متناسب با استعداد و توانایی دانشجویان.

متون اسلامی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اصول و مبانی ترجمه متون دینی (قرآن و حدیث) بویژه نهج البلاغه و یادآوری قواعد صرف و نحو عربی و شناخت جنبه‌های اعجاز بیانی قرآن و فصاحت و بلاغت کلام معصومین (ع).

سرفصل دروس :

منابع :

کلام اسلامی

تعداد واحد : ٢

نوع واحد: نظری

پیشنیاز : —

هدف : شناخت تحلیلی مبانی کلام اسلامی ، بررسی و نقد شبهات القائی
از طرف مخالفین در مباحث کلام اسلامی.

سرفصل دروس :

- ۱- ادله اثبات ذات باری
- ۲- صفات الهی
- ۳- افعال الهی
- ۴- آفرینش جهان : آفرینش از عدم و ادله آن
- ۵- علیت : انکار علیت ، قبول علیت
- ۶- قضاء و قدر و اختیار

منابع:

۱- مقالات الاسلامیین و اختلاف المصلیین	اشعری
۲- المطالب العالیه من العلم الالهی	امام فخر رازی
۳- المواقف فی علم الکلام	قاضی عضدالدین ایجی
۴- تجرید الاعتقاد خواجه نصیرالدین طوسی + کشف المراد علامه حلی	خواجه نصیرالدین طوسی
۵- تلخیص المحصل	مولی عبدالرزاق لاهیجی
۶- گوهر مراد	ابن الخیاط
۷- اللوامع الالهیه فی المباحث الکلامیه - جمال الدین مقداد اسدی سیوری حلی	رکن الدین محمود ملاحمی خوارزمی
۸- الانتصار	شیخ طوسی
۹- المعتمد فی اصول الدین	امام محمد غزالی
۱۰- التمهید فی علم الکلام	تفتازانی
۱۱- تهافت الفلاسفه	شیخ سدیدالدین محمودحمصی رازی
۱۲- شرح العقائد النفسیه	مولی عبدالرزاق لاهیجی
۱۳- المنتقد من التقليد	
۱۴- شوارق الالهام	

کلام جدید

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : —

هدف : بررسی و تحلیلی از مسائل اساسی دین و پاسخگویی به اساسی‌ترین پرسشها و ابهامات موجود در مسائل کلامی.

سرفصل دروس :

۱- مدخل : مباحث مقدماتی

تعریف علم "کلام" تعیین موضوع ، روش ، و غایت "کلام" ، ربط و نسبت "کلام" با "فلسفه دین" ، تفاوت "کلام" و "فلسفه مابعدالطبیعه" ، کلام عقلی و کلام نقلی ، وجه حاجت به کلام ، علی‌الخصوص در روزگار ما .

۲- صفات الهی

صفات الهی که در متون مقدس دینی و مذهبی آمده‌اند و صفاتی که بیشتر صیغه فلسفی دارند ، تقسیمات صفات الهی ، بحثهای وجود شناختی ، معنوی شناختی ، و منطقی در باب صفات الهی ، مسائل و شبهاتی که راجع به بعضی از صفات الهی، مانند علم مطلق ، قدرت مطلقه ، خیرخواهی و رحمت علی‌الاطلاق ، وجوب وجود، و عدم تغیر خدای متعال طرح شده است، و حل و جواب آنها ، مساله شر و دفاع از علم ، قدرت ، خیرخواهی و رحمت، حکمت ، و عدل الهی در حوزه این مساله ، انواع شرور ، راه حل‌های مختلف مساله شر (بالغ بر دوازده راه حل).

۳- ادله اثبات وجود خدا

ادله جهانشناختی (برهان حرکت ، برهان از راه علیت ، و برهان امکان و وجوب) ، ادله غایت شناختی (از راه نظم و هدفداری) ، ادله وجود شناختی ادله از راه تجربه دینی و عرفانی ، ادله از راه اجماع عام (که بخشی از آنها

ادله فطرت است) ، ادله اخلاقی ، دلیل درجات کمال (از توماس آکوئیناس) .
۴- معجزه (چون معجزه ، به عقیده کسانی ، از راههای اثبات وجود خداست
و به عقیده بعضی از طرق اثبات نبوت خاصه ، بهترین موضع طرح آن در -
پایان مباحث مربوط به ذات و صفات و افعال الهی و در آغاز مباحث مربوط
به نبوت است) .

تعریفهای ارائه شده برای " معجزه " آیا معجزه ممکن الوقوع است؟ آیا
معجزه وقوع یافته است ؟ معجزه چه امری را اثبات می کند؟ چه حقیقت دیوید
هیوم در باب معجزه و جوابگویی به آنها .

۵- وحی و بعثت و نبوت
ماهیت وحی ، وجوه حاجت بشر به نبوت ، ضرورت نبوت ، راههای اثبات
نبوت خاصه : معجزه ، تنصیص کتب آسمانی سابق ، و جمع شواهد و قرائن
فرق پیامبر و عارف .

۶- مرگ و پس از مرگ
وجود نفس ، خلود نفس ، تصورات مختلف از جاودانگی: تناسخ و معاد
دو تصور از معاد : جاودانگی روانها و رستاخیز تنها ، معاد جسمانی و معاد
روحانی ، عالم برزخ ، پاداش و کیفر اخروی و تصورات گوناگون از آنها :
قراردادی ، تکوینی ، یا تجسم خود عمل بودن پاداش و کیفر ، ادله نافیان
معاد و رد آنها .

۷- ایمان و تعقل ، دین و علم
ماهیت ایمان ، ایمان و کفر ، ایمان و گناه ، ایمان و معرفت ، ایمان
و خوف ، ایمان و محبت ، ایمان و امید ، ایمان و عمل ، ازدیاد ایمان ،
اقوال گونه گون در باب ارتباط ایمان و تعقل : بی ارتباطی ، ارتباط
سازگارانه جزئی ، ارتباط سازگارانه کلی ، ارتباط ناسازگارانه ، راههای
مختلف حل تعارض ظاهری دین و علم .

۸) دین و اخلاق
سازگاری کامل دین و اخلاق (به یکی از این چهار صورت: هو هویت این دو ،

دین بخشی از اخلاق است ، اخلاق بخشی از دین است ، و دین و اخلاق
از یکدیگر مستقلند) ، ناسازگاری کامل دین و اخلاق ، سازگاری و ناسازگاری
جزئی دین و اخلاق ، تایید متقابل دین و اخلاق.

منابع :

- 1) Louis p. pojman(ed.), philosophy of Relijion: An Anthology, (Belmont, California:Wadsworth Publishing Company, 1987).
- ۲) فلسفه دین ، نوشته جان هیک ، ترجمه بهرام راد .
- ۳) علم و دین ، نوشته آیان باربور ، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی .
- ۴) چگونه در باره خدا بیندیشیم ، نوشته مورتمرج. آدلر، ترجمه احمد آرام .
- ۵) راهنمای الهیات پروتستان ، نوشته ویلیام هوردن، ترجمه طاهره وس میکائیلیان .
- ۶) عقل و وحی در قرون وسطی ، نوشته اتین ژیلسون ، ترجمه شهرام پازوکی .
- ۷) عقل و وحی در اسلام ، نوشته آ.ج. آربری ، ترجمه حسن جوادی .
- ۸) احیای فکر دینی در اسلام ، نوشته محمداقبال لاهوری ، ترجمه احمد آرام .
- ۹) خدادر فلسفه (برهانهای فلسفی اثبات وجود باری) ، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی .

فلسفه غرب

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۴

هدف : آشناساختن دانشجویان با مکاتب مهم فلسفی غرب در زمینه‌های شناخت خدا، نفس، اخلاق یا حکمت نظری جهت مقایسه آنها با فلسفه اسلامی برای استفاده از آنها و یا پاسخگویی به آنها در حد نیاز.

سرفصل دروس :

- ۱- اگزستانسیالیسم - دو نحله الهی و الحادی - اصالت تفکر در هر دو بر اساس اختیار بشر.
نحله الهی: کی پرکه‌گارد - یاسپرس و آراء آنها.
نحله الحادی: سارتر و آراء وی ...
- ۲- پوزیتیویسم، تفاوت آن با اصالت تجربه - آراء پوزیتیویست‌های معروف، نقد پوزیتیویسم ...
فلسفه‌های تحلیلی (آنالیتیک) و زبانی
- انواع فلسفه تحلیلی (اسم منطقی - پوزیتیویسم منطقی - فلسفه الفاظ و زبان).
- دیدگاه‌های برتراند راسل در مورد منطق و فلسفه
- حلقه وین (پوزیتیویسم منطقی) و مهمترین دیدگاه‌های این نحله
در منطق، فلسفه و فلسفه علم.
- فلسفه زبان شناسی جدید
- منطق و زبان شناسی
- کلیات در فلسفه زبانی
- نقد و بررسی فلسفه‌های تحلیلی

منابع :

- ۱- مجموعه آثار افلاطون
- ۲- تاملات در فلسفه اولی ، دکارت ، ترجمه دکتر احمد احمدی.
- ۳- مابعدالطبیعه ارسطو ، ترجمه دکتر شرف.
- ۴- رساله نفس ارسطو ، ترجمه دکتر ع - داوودی
- ۵- سیاست ارسطو، ترجمه دکتر حمید عنایت
- ۶- نقد تفکر فلسفی ژیلسون ، ترجمه دکتر احمد احمدی
- ۷- تاریخ الفلسفه الحدیثه ، یوسف کرم
- ۸- سیر حکمت در اروپا ، فروغی
- ۹- روح فلسفه قرون وسطی ، ژیلسون ، ترجمه دکتر ع - داوودی
- ۱۰- تمهیدات کانت ، ترجمه دکتر حداد عادل
- ۱۱- رساله سه گفت و شنود بارکلی ، ترجمه دکتر مهدی بزرگمهر
- ۱۲- فلسفه هگل ، ترجمه دکتر عنایت
- ۱۳- جامعه باز و دشمنانش ، کارل پوپر
- ۱۴- زبان ، حقیقت و منطق ، ج آیر
- ۱۵- ویتگنشتاین ، ترجمه بزرگمهر
- ۱۶- پوزیتیویسم منطقی ، بهاءالدین خرمشاهی
- ۱۷- پدیدارشناسی و فلسفه‌های هست بودن ، روزه ورنو - ژان وال ، ترجمه یحیی مهدوی.

فلسفه اسلامی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز: —

هدف : آشنائی اساسی و استدلالی با مسائل عمده فلسفه اسلامی

سرفصل دروس :

- ۱- تعریف ، موضوع و روش فلسفه و مشربهای مختلف فلسفی.
- ۲- احکام کلی وجود: بداهت ، اصالت ، اشتراک و تشکیک وجود و ...
- ۳- مواد ثلاث : امکان ، وجوب و امتناع ، تقسیمات وجوب و امکان و ...
- ۴- مقولات عشر : جواهر و اعراض و اقسام آنها .
- ۵- وحدت و کثرت وجود: مفهوم وحدت و کثرت، اقسام واحد و کثیر ، سوازم وحدت و کثرت
- ۶- مباحث واجب الوجود: اثبات واجب و صفات کلی واجب.

منابع :

- ۱- نهایه الحکمه ، علامه طباطبائی
- ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم ، علامه طباطبائی
- ۳- آموزش فلسفه ، استاد مصباح یزدی
- ۴- شرح مبسوط منظومه ، شهید مطهری.

روانشناسی تربیتی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

- ۱- آشنائی با مطالعه علمی و رفتار آدمی و روشهای معمول در این زمینه
- ۲- شناخت بهتر شخصیت آدمی
- ۳- استخراج اصولی که در آموزش و تربیت باید از آنها استفاده نمود
- ۴- آشنایی به پاره‌ای از مکتبهای روانشناسی
- ۵- آشنایی با رشد جوانان به منظور هدایت آنها
- ۶- آشنایی با اصول ارزیابی پیشرفت شاگرد
- ۷- آشنایی به احتیاجات اساسی روانی افراد و ارتباط آن با رفتار دفاعی
- ۸- آشنایی با عوامل موثر در خلاقیت

سرفصل دروس :

- موضوع روانشناسی - موقعیت روانشناسی در میان علوم - تئوری‌های تحقیق در بررسی فرضیه‌های روانشناسی
- مکتبهای روانشناسی : مکتب ساختمانی ، مکتب عمل ، مکتب رفتار ، مکتب گشتالت ، مکتب فروید.
- وراثت و محیط : عوامل ارثی ، توارث و خصوصیات بدنی ، توارث و خصوصیات روانی - محیط و هوش ، وراثت و هوش - محیط اجتماعی - محیط فرهنگی - محیط روانی
- رشد : خصوصیات عمومی رشد - جنبه‌های مختلف رشد (رشد عاطفی - رشد اجتماعی ، رشد عقلانی ، رشد معنوی) رشد در دوره کودکی - رشد در دوره نوجوانی - رشد در دوره بلوغ.
- رفتار دفاعی : تضاد و اضطراب در ارتباط با نیازهای اساسی روانی - انکار

واقعیت فرار از واقعیت - انتخاب جانشین،
یادگیری: تئوری‌های مختلف در یادگیری - یک تئوری در ارتباط با
تعلیم و تربیت - عوامل موثر در یادگیری.
تفکر و خلاقیت: تفکر در روانشناسی - عناصر عمده تفکر از لحاظ
روانشناسی - انواع تفکر ، تفکر خلاق ، عوامل موثر در خلاقیت ، مراحل تفکر
خلاق
هوش : ماهیت هوش - انواع هوش - عوامل موثر در هوش - تست هوش
انواع تستها
ارزیابی : هدف از ارزیابی - انواع امتحان - تست تشریحی - تست‌عینی
انضباط : معانی انضباط - مقررات معلم - مقررات گروه - مقررات
مربوط به موقعیت یادگیری - مقررات شخصی - عوامل موثر در پیدایش
مسائل انضباطی - طریق حل مسائل انضباطی.
شخصیت : منش - انواع شخصیت - خصوصیات شخصیت - طرق مطالعه
شخصیت - تستهای شخصیت - اختلالات شخصیت - اختلالات روانسسی
اختلالات عصبی - شخصیت سالم.

منابع :

- روان شناسی تربیتی ، دکتر علی شریعتمداری
- روان شناسی تربیتی ، فردریک مک دونالد ، ترجمه زهره سرمد.
- روان شناسی پرورشی ، دکتر علی اکبر سیف
- اصول بهداشت روانی ، دکتر سید ابوالقاسم حسینی.

(۳۵)

زبان انگلیسی تخصصی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۲ واحد

هدف : آشنایی با متون کلامی و فلسفی در حد استفاده از دایره المعارف
پل ادوارد و دایره المعارف اسلام

سرفصل دروس :

برگزیده‌ای از متون فلسفی ، کلامی دایره المعارف پل ادوارد و اسلام ، متناسب
با استعداد و توانایی دانشجویان.

تعداد واحد: ۶

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: دارد

هدف: شناخت اصول و مبانی فلسفه اسلامی و آشنائی با آراء و نظرات فلاسفه
مشاء، اشراق و حکمت متعالیه .

سرفصل دروس:

(۱) فلسفه چیست ؟

تعریف فلسفه - موضوع فلسفه - روش فلسفه - تقسیمات فلسفه .

(۲) معرفتشناسی .

تعریف علم - تقسیم علم به حضوری و حصولی - تقسیم علم حصولی به تصوری و تمذیق - مراتب علم حضوری - خطاناپذیری علم حضوری - تقسیم تصور بجزئی و کلی - تقسیم‌بندی تصورات کلی - تقدم عقل یا حس در ناحیه تصورات - تقدم عقل یا حس در ناحیه تصدیقات - تعریف و ملاک حقیقت - نفس الامر - زیر بنای معلومات انسان: بدیهیات - تعریف بدیهیات - اثبات وجود بدیهیات - کیفیت ابتناء غیر بدیهیات بر بدیهیات .

(۳) وجود و ماهیت

مراد از لفظ " وجود " - مراد از لفظ " ماهیت " - اشتراک معنوی " وجود " - بدهت مفهوم وجود - فرقی وجود و موجود - اصالت وجود - وحدت وجود - تشکیک در وجود - احکام ماهیت .

(۴) علیت

مراد از لفظ های " علت " و " معلول " - تقسیم‌بندی علت - تنسیق اصل علیت اثبات اصل علیت - تشخیص علت و معلول - ضرورت علی و معلولی - سنخیت بین علت و معلول - امکان و وجوب - قاعده " الواحد " (در هر دو تنسیق) - استحاله دورو تسلسل در علت - علت‌های چهارگانه: مادی، صوری، فاعلی، غائی

اقسام علت فاعلی.

۵) مادیت و تجرد

مراد از لفظ های "مادی" و "مجرد" - ماده و صورت - تفاوت های اشیاء مادی و اشیاء مجرد - حقیقت مکان - حقیقت زمان - حقیقت جسم - انواع جواهر مادی اثبات وجود عقول - اثبات وجود نفس - نحوه ارتباط نفس با جسم (= بدن) اعراض جسم - اعراض نفس.

۶) تغیر و ثبات

مراد از لفظ های "متغیر" و "ثابت" - اقسام تغیر - کون و فساد - حرکت قوه و فعل - حرکت در اعراض - حرکت مکانی - حرکت وضعی - حرکت کمی - حرکت در جوهر - ربط متغیر به ثابت.

۷) عقل ، عاقل و معقول

تعریف علم و تقسیمات آن، اتحاد عالم به معلوم ، اتحاد عاقل و معقول، انواع تعقل و مراتب عقل ، تقسیمات علم حضوری

۸) خداشناسی

مراد از لفظ " خدا " - مراد از فطری بودن خداشناسی : تصور خدافطری است یا تمذیق به وجود خدا یا هردو؟ - ماهیت داشتن یا نداشتن خدا - راهم های گوناگون اثبات وجود خدا - اثبات وجود خدا با برهان های امکان و وجسوب - توحید و معانی مختلف آن - صفات الهی - تقسیم بندی های صفات الهی - ریسط خدا به ماسوی - قضا و قدر الهی - هدف آفرینش عالم و آدم - خیر و شر.

منابع :

- ۱- الاشارات و التنبیهاات ابن سینا
- ۲- حکمه الاشراق شیخ الاشراق سهروردی
- ۳- شواهد الربوبیه ملاصدرا
- ۴- نهایه الحکمه علامه طباطبائی
- ۵- اسفار ملاصدرا
- ۶- اصول فلسفه علامه طباطبائی
- ۷- شرح منظومه سبزواری
- ۸- آموزش فلسفه مصباح یزدی
- ۹- شرح مبسوط منظومه شهید مطهری

تاریخ فلسفه اسلامی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : —

هدف : آشنائی با تاریخ اجمالی فلسفه اسلامی

سرفصل دروس :

(۱) خاستگاههای فلسفه اسلامی

- میراث یونان و روم - میراث خاورزمین (خاور نزدیک و خاور دور) - میراث قرآن و روایات - مناظرات دینی و مذهبی (= کلامی) - مواجهه با مبتدعسه و کفار .

(۲) حکمت مشاء (= مکتب نوافلاطونی اسلامی)

کندی - فارابی - ابن سینا

(۳) اخوان الصفا (= مکتب نوفیثاغوری اسلامی)

(۴) مبارزه طلبی با اعتقادات اسلامی

ابن راوندی - رازی

(۵) مناسبات فلسفه با دین

غزالی - ابن رشد - فخر رازی - خواجه نصیرالدین طوسی

(۶) مناسبات فلسفه با عرفان

ابن عربی

(۷) احیای حکمت مشاء در غرب جهان اسلام

ابن باجه - ابن طفیل

(۸) حکمت اشراق

شیخ اشراق

(۹) حکمت متعالیه و مکتب اصفهان

ملاصدرا، شیخ بهائی، میرداماد، میرفندرسکی، فیض‌کاشانی، حاج‌ملاهادی‌سبزواری

علامه طباطبائی

منابع :

سیر فلسفه در جهان اسلام نوشته ماجد فخری
تاریخ فلسفه در اسلام ، ترجمه م.م. شریف.

کلام اسلامی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : دارد

هدف : شناخت مبانی و اصول کلام اسلامی و آشنایی با آراء و نظرات متکلمین اسلامی (معتزله و اشاعره و امامیه)

سرفصل دروس :

(۱) کلام چیست ؟

تعریف کلام - موضوع کلام - روش کلام - تقسیمات کلام

(۲) توحید

اثبات ذات الهی - صفات الهی - تقسیم بندیهای صفات الهی - صفات ثبوتیه - صفات سلبيه - صفات ذات - صفات فعل - اسماء الهی - افعال الهی .

(۳) قدرت الهی و عدل الهی

جبر و اختیار - تکلیف فوق طاقت - قضاء و قدر - حسن و قبح عقلی و ذاتی با شرعی و الهی - مساله شرور .

(۴) نبوت

فوائد نبوت - ضرورت نبوت - قاعده لطف - طریقه بازشناسی پیامبران راستین از مدعیان دروغپرداز - معجزه - تنمیس انبیاء سابقه - جمع شواهد و قرائن - اعجاز قرآن - وجه اعجاز قرآن - عصمت - سهوالنسی .

(۵) امامت

ضرورت امامت - انتخاب یا انتصابی بودن امام - شرایط امام

(۶) معاد

ادله وجود نفس - ادله خلود نفس - کیقیت ارتباط نفس و جسم - معسساد جسمانی یا معاد روحانی یا هردو ؟ - عالم برزخ - اشرط الساعه - پساداش و کیفر اعمال - شفاعت .

۷) اسلام ، ایمان و توبه

حقیقت ایمان - ربط ایمان با اسلام - ارتباط ایمان با معرفت - ارتبساط
ایمان با عمل - مساله خلق ایمان - حقیقت توبه.

منابع :

- ۱- المغنی فی اصول الدین
- ۲- الفرق بین الفرق
- ۳- کشف المراد علامه حلی در شرح تجرید الاعتقاد خواجه نصیر طوسی
- ۴- شوارق الالهام لاهیجی
- ۵- گوهر مراد لاهیجی

الف (تاریخ اسلام (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت دانشجویان در حد تخصصی با تاریخ اسلام و گسترش آن

سرفصل دروس :

- تاریخ چیست ؟ و مورخ کیست ؟
- نقد منابع و مآخذ تاریخ اسلام
- عصر جاهلی (سیاسی ، اجتماعی ، دینی ، قبیله‌ای)
- بیان اعجاز فرهنگی و تمدنی اسلام و تغییر جامعه جاهلی
- ولادت و نشو و نمای رسول اکرم (ص)
- بعثت و مسائل مربوط به آن
- از بعثت تا هجرت
- از هجرت تا وفات
- حوادث آستانه رحلت نبی اکرم (ص)
- ماجرای سقیفه و پیامدهای آن در جامعه اسلامی
- دوره خلافت ابوبکر و عمر و عثمان (عصر ۲۵ ساله)
- موضعگیری امیرالمومنین علی علیه السلام در عصر خلفاء
- دوران پنج ساله خلافت امیرالمومنین (ع)
- امویان و پیدایش آنان در صحنه مدیریت اسلامی و ریشه یابی این امر
- بررسی اوضاع سیاسی ، اجتماعی و دینی ، حجاز ، عراق ، شام و یمن
- شیوه برخورد امویان با ائمه علیهم السلام و انقلابیون علوی
- شورشها و قیامهای عصر اموی

- نقش فتوح در تحکیم حاکمیت امویان
- علل سقوط امویان
- علل و عوامل روی کار آمدن و پادر صحنه نهادن عباسیان
- نقش غیر عرب (ایرانیان) در حاکمیت دادن به عباسیان
- برخورد عباسیان با امام معصوم و انقلابیون علوی تا پایان عصر اول - عباسی (سقوط بغداد) و قتل امین .
- شورشها و قیامهای عصر عباسی
- سیره نبوی (ص)
- تعریف سیره
- آغاز پیدایش اصطلاح سیره
- معرفی و نقد کتب سیره
- ویژگیهای سیره پیامبر (ص) در عصر مکی
- ویژگیهای سیره پیامبر (ص) در عصر مدنی
- ابعاد سیره (سیره تربیتی ، سیره خانوادگی ، سیره اجتماعی ، سیره اقتصادی ، سیره نظامی ، سیره سیاسی) .

منابع :

- انساب الاشراف بلاذری
- تاریخ الرسل والملوک طبری
- تاریخ الیعیقوبی
- مروج الذهب و معادن الجواهر مسعودی
- الفتوح ، ابن اعثم کوفی
- المغازی واقدی
- وقعه صفین ، نصر بن مزاحم منقری
- الغارات ، ثقفی کوفی
- الجمال ، شیخ مفید
- تاریخ الخلفاء سیوطی
- فتوح البلدان بلاذری
- الصحيح من سيره النبي الاعظم ، سيد جعفر مرتضى العاملى
- السيرة النبويه ابن هشام
- جوامع السيره ابن حزم اندلسی
- عظمت محمد جاد المولى ، محمود شهابی
- اخلاق النبي (ص) احمد الحوفی
- سنن النبي ، علامه طباطبائی
- دراسه تحلیلیه لشخصیه الرسول محمد (ص) ، محمد رواس امین قلعه جی .

ب) تاریخ اسلام (۲)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با سیره معصومین علیهم السلام

سرفصل دروس :

سیره معصومان (ع)

- معرفی و نقد کتب سیره‌ای که درباره معصومان نگارش یافته است.
- معصومان در سیره‌های اهل سنت
- معصومان در سیره‌های شیعه
- ادوار تاریخی سیره معصومان
- ابعاد سیره (سیره تربیتی ، سیره خانوادگی ، سیره اجتماعی ، سیره اقتصادی ، سیره نظامی ، سیره سیاسی).

منابع :

- الغارات ، ثقفی کوفی .
- وقعه صفین ، نصرین مزاحم منقری .
- الائمه تنوع ادوار و وحده هدف ، سید محمد باقر صدر .
- الائمه الاثنی عشر ، عادل ادیب .
- زندگی علی بن ابی طالب (ع) ، عمر ابونصر ، ترجمه پرتو علوی .
- حیاه الامام الحسن بن علی ، باقر شریف القرشی .
- حیاه الامام الهادی ، باقر شریف القرشی .
- حیاه الامام الحسن العسکری ، باقر شریف القرشی .
- الحیاه السیاسیه للامام الرضا (ع) ، سید جعفر مرتضی العاملی .
- الحیاه السیاسیه للامام الحسن (ع) ، جعفر مرتضی العاملی .
- الحیاه السیاسیه للامام الجواد ، سید جعفر مرتضی العاملی .

تاریخ جهان

یا تاریخ اروپا از آغاز سده ۱۸ م تا امروز

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : بررسی اجمالی و تحلیل وضع سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی تاریخ جهان ،
خاصه اروپا از آغاز سده ۱۳ ق / ۱۸ م تا امروز.

سرفصل دروس :

الف (مقدمات و زمینه‌ها : مطالعه اجمالی تاریخ اروپا پس از جنگهای صلیبی
اکتشافات دریایی و بسط اطلاعات جغرافیایی ، امپراتوریهای پرتغال و اسپانیا
اروپا در عصر رنسانس (علل ، مراحل ، آثار و نتایج ، ...) ، جنگهای مذهبی ،
اتحاد مقدس ، جنگهای سی ساله ، اسپانیا و اروپا .

ب) بررسی اجمالی تاریخ سیاسی ، اجتماعی اروپا در سده ۱۸ م : سیاستهای
استعماری اروپا ، تشکیل امپراتوری انگلستان ، فرهنگ و تمدن اروپا (تحولات
فکری ، دینی ، اندیشه سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی ، توسعه علم ———
و صنعتی ...) ، بررسی اجمالی انقلابهای جوامع غربی (انقلاب کبیر فرانسه ،
انقلاب صنعتی ، استقلال امریکا) و مطالعه آثار و نتایج سیاسی ، فرهنگی
و اجتماعی آنها .

ج (اروپا در سده نوزدهم : امپراتوری ناپلئون بناپارت ، کنگره وین ، بررسی
اجمالی فرهنگ و تمدن غرب در این سده (مکاتب فکری و فلسفی ، نهضت‌های
سیاسی - اجتماعی ، پیشرفتهای علمی و صنعتی ، تحولات اقتصادی) ، برخورد

غرب با شرق ، اروپا در مقابله با امپراتوری عثمانی ، رقابتهای دول اروپایی در سلطه بر شرق ، آثار و نتایج این برخوردها .

د) اروپا در سده بیستم : جنگ جهانی اول (بررسی وضع سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی جهان در آستانه آغاز جنگ ، علل و چگونگی سیر آن ، مطالعه آثار و نتایج سیاسی ، فرهنگی ... این جنگ در اروپا و جهان ، خاصه جهان اسلام) ، جنگ جهانی دوم (زمینهها و عوامل ، سیر و نتایج آن) دوران جنگ سرد تا امروز .

منابع :

تاریخ عمومی آلبر ماله و ژول ایزاک ، ترجمه رشید یاسمی
جریانهای بزرگ تاریخ معاصر ، تالیف ژاک پیرن ، ترجمه رضا مشایخی .
جنگ سرد ، تالیف ابوالحسن سعادت‌مندی .
تفوق و برتری اسپانیا ، تالیف خلنبا با بیانی .
استقلال آمریکا ، تالیف مخیر شیبانی .
تاریخ تمدن ، تالیف ویل دورانت .

تاریخ معاصر ایران وریشه‌های انقلاب اسلامی

یا تاریخ ایران از آغاز سده ۱۳ ق تا پیروزی انقلاب اسلامی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : بررسی اجمالی و تحلیل تاریخ سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی ایران از آغاز

سده ۱۳ ق / ۱۸ م تا انقلاب اسلامی ایران

سرفصل دروس :

الف (مقدمات و زمینه‌ها : بررسی اجمالی وضع سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی ایران در آستانه سده ۱۳ ق ، بررسی نهاد حکومت (مفهوم دولت ، مشروعیت ، ساختار قدرت و مکانیزم‌های اعمال قدرت) ، نهاد دین (تحولات اندیشه دینی ، رابطه دین و سیاست) ، وضع اجتماعی (طبقات اجتماعی و مناسباتهای اقتصادی) ، اهداف و مطامع استعماری قدرتهای بزرگ در ایران (روس ، فرانسه ، انگلیس) ، جنگهای ایران و روس ، مساله هرات و اشغال جنوب ایران .

ب) تحولات ایران در دوره ناصری : صدرات امیرکبیر (استقلال سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی امیرکبیر تا سیس دارالفنون و ریشه‌ها و آثار آن ، علل عزل و قتل امیرکبیر) ، صدرات آقا خان نوری و نتایج آن ، تحولات ایران در دوره صدرات سپهسالار و امین السلطان (اعطای امتیازات ، سفر به فرنگ و ...) ، نفوذ مظاهر تمدن اروپایی در ایران (مطبوعات و نقش آنها ، مجامع سیاسی ، سید جمال الدین اسدآبادی و نقش او در تحولات ایران ، ...) .

ج (انقلاب مشروطه : بررسی ریشه‌های انقلاب (ریشه‌های ایدئولوژیک ، تفکر

ضد استبدادی و حق طلبی شیعه ، اندیشه قانون خواهی غرب) ، مطالعه اجمالی جریان شکل گیری انقلاب (مهاجرت صغری و کبری ، نقش علماء و تجسسار و روشنفکران و اهداف هر یک از این گروهها) ، دوره استبداد صغیر و بررسی عوامل شکست آن ، بررسی اجمالی تحولات سیاسی و اجتماعی ایران از مجلس دوم تا نخست وزیری رضاخان (تعطیل مجلس ، جنگ جهانی اول و بی طرفی ایران ، نقش مدرس در این دوره ، کمربند دفاعی ، ایجاد حکومت متمرکز ، قیامهای کوچک خان ، خیابانی و پسپان و).

د (حکومت رضا خان : کودتای سیاه ، نخست وزیری رضاخان ، رضاخان و جمهوریت (بررسی سیاست مرحوم مدرس ، نقش علماء) ، بررسی زمینه های داخلی و خارجی سلطنت رضاخان ، تحولات ایران در دوره سلطنت رضاخان و بررسی ماهیت اهداف و نتایج آنها ، جنگ جهانی دوم و نتایج و آثار آن در ایران.

ه (تحولات ایران از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد : مجلس سیزدهم و تحکیم سلسله پهلوی ، رقابتهای انگلیس و آمریکا ، شوروی و نفت شمال ، خودمختاری آذربایجان و کردستان ، ریشه های نهضت ملی شدن صنعت نفت (قرارداد گس - گلشائیان ، نخست وزیری مصدق ، کودتای ۲۸ مرداد و بررسی ریشه های داخلی و خارجی آن ، آثار و نتایج سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی کودتا).

و (رویدادهای سیاسی اجتماعی از ۲۸ مرداد تا پیروزی انقلاب اسلامی ایران : — تشکیل احزاب فرمایشی ، تشدید سیاست غربی شدن ، دولت امینی ، انجمنهای ایالتی و ولایتی ، آغاز حرکت انقلاب اسلامی ، انقلاب سفید و موضع گیری امام خمینی (قیام ۱۵ خرداد ، بررسی جایگاه قیام در تاریخ معاصر اسلام و ایران ، تبعید امام ، ...).

منابع :

مآخذ معرفی شده در کتابنامه‌های:

تشیع و مشروطیت در ایران ، تالیف دکتر عبدالهادی حائری .
نخستین رویاروییهای اندیشه گران ایران ، تالیف دکتر عبدالهادی حائری .
اندیشه سیاسی در اسلام معاصر ، تالیف حمید عنایت
وصیت نامه سیاسی الهی حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف)
و کتابهایی مانند:

تاریخ بیداری ایرانیان ، تالیف ناظم الاسلام کرمانی .
نهیضت امام خمینی ، تالیف سید حمید روحانی
ولایت فقیه ، اثر امام قدس سره
اسناد لایحه جاسوسی " انقلاب اسلامی در ایران " ، تالیف حامد الگار .
و منابع متعدد دیگر .

دروس تخصصی گرایش اخلاق و تربیت اسلامی
(۱) مبانی اخلاق

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت دانشجویان با مبانی اخلاق نظری و عملی و مکاتب مهم
فلسفه اخلاق در حد تخصص.

سرفصل دروس :

I : مباحث زبانی و منطقی

- ۱- تئوری های معناداری
- ۲- تحلیل معنای باید
- ۳- تحلیل معنای خوب
- ۴- قضایای اخلاقی : انشاء یا اخبار
- ۵- کلیت پذیری قضایای اخلاقی
- ۶- مغالطه طبیعت گرایانه مور
- ۷- رابطه "باید" و "هست"
- ۸- رابطه "باید" و "می‌تواند"
- ۹- صدق و کذب در قضایای اخلاقی
- ۱۰- جریان استنتاج در اخلاقیات

II : مباحث متافیزیکی و شناختی

- ۱- اشاره به تئوری‌های مختلف در شناخت شناسی اخلاقی
- ۲- غیرواقع‌گرایی اخلاقی
- ۳- واقع‌گرایی اخلاقی

۴- شبه واقع گرایی

۵- جزء گرایی

III: مباحث بنیانی و توجیهی

۱- معنای توجیه اخلاقیات

۲- بداهت گرایی

۳- مسلک کانت

۴- مسالک دیگر

۵- رابطه اخلاق و عمل

منابع:

- ۱) اصول فلسفه و روش رئالیسم (علامه طباطبائی) - ادراکات اعتباری
- ۲) مهدی حائری یزدی - کاوشهای عقل عملی
- ۳) محمد تقی مصباح - فلسفه اخلاق
- ۴) محقق اصفهانی - نهاییه الدرایه ج ۱ و ۲
- ۵) محقق خراسانی - کفایه الاصول
- ۶) محقق خراسانی - فوائد
- ۷) شهید مطهری - جاودانگی و اخلاق
- ۸) عبدالکریم سروش - دانش و ارزش
- ۹) جعفر سبحانی - حسن و قبح عقلی
- ۱۰) وارنک - فلسفه اخلاق در قرن حاضر (ترجمه صادق لاریجانی)
- ۱۱) صادق لاریجانی - جزوه فلسفه اخلاق

I

- 12) C.E. Moore , Principia Ethica.
- 13) R. M. Hare , Language Of Morals.
- 14) P. Foot , Ed. Theories Of Ethics.
- 15) Alston , Philosophy Of Language.
- 16) Ian Haoking , Why does Language Matter To Philosophy.
- 17) Paukinson , Ed . Theories Of Meaning.
- 18) J. Searl , Speach Act.

II

- 1) D. Macnougten , Moral Vision.
- 2) Brink , Moral Realism.
- 3) Harrnan Nature Of Morality.
- 4) Goldman , Moral Knowledge.

(۵۲)

III

- 1) Frankena , Ethics.
- 2) D. Brink , Moral Realism.
- 3) Acton , Kant's Moral Theory.
- 4) Kant , Practical Reason.

۲) اخلاق نظری

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت دانشجویان با مبانی اخلاق نظری و عملی و مکاتب مهم فلسفه اخلاق در حد تخصص.

سرفصل دروس :

تئوری های خودگرایانه

تئوری های الزام گرا

۱- الزام گرایسی

۲- الزام گرایسی نسبت به فعل

۳- الزام گرایسی نسبت به قوانین

۴- تئوری مبتنی بر امر الهی

۵- تئوری کانت

تئوری غایت گرا

۱- تئوری اصالت نفع

۲- تئوری سعادت ارسطو

۱) اخلاق اسلامی

منابع :

۱) علامه طباطبائی - اصول فلسفه و روش رئالیسم

۲) محمد تقی مصباح - درسهای فلسفه اخلاق

۳) جامع السعادات ، محمد نراقی قدس - مقدمه

منابع انگلیسی :

1) Frankena , Ethics .

(۵۴)

- 2) C.d. Broad, five Types Of Ethical Theories.
- 3) D. Brink, Moral Realism.
- 4) R.M. Hare, Freedom and Reason.
- 5) C. Moore, Principa Ethica.
- 6) C.D. Broad, Five Type Of Ethical Theory.
- 7) Parrfit, Reasons and Persons.
- 8) Kant Metaphysics Of Morals.
- 9) Kant Practical Reason.
- 10) Acton, Kant's Moral Theory.
- 11) Aristotle, Nicomacian Ethics.

۲) اخلاق و تربیت اسلامی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت دانشجویان با مبانی اخلاق نظری و عملی و مکاتب مهم فلسفه اخلاق در حد تخصص.

سرفصل دروس :

تعریف خلق و تحصیل ملکه

رابطه خلق و عمل

رابطه علم و جهل با عمل

رابطه عمل و نفس انسان

طرح تئوری‌های سه گانه در کیفیت تعالی انسان به عمل

بیان امهات از فضائل و رذائل در اخلاق اسلامی

اجمالی از طریقه سیر و سلوک

معرفت نفس = فکر

منابع :

- ۱) مکالمات سقراط - کتب افلاطون
- ۲) اخلاق نیکوماخس - ارسطو
- ۳) جامع السعادات - ملا مهدی نراقی
- ۴) تهذیب اخلاق ابن مسکویه
- ۵) علامه طباطبائی - تفسیر المیزان
- ۶) غزالی - احیاء علوم الدین

- ٧) ملا محسن فيض - حجه البيضاء
- ٨) ملا محسن فيض - الحقايق
- ٩) ملا عبدالرزاق لاهيجي - خاتمه گوهر مراد
- ١٥) بحر العلوم - رساله سير و سلوك
- ١١) ميرزا جواد ملكي - لقاء الله
- ١٢) سيد حسين طهراني - لب اللباب
- ١٣) راغب اصفهاني - الذريعة
- ١٤) حسن زاده آملی - معرفت نفس
- ١٥) غزالی - معارج القدس
- ١٦) حسن زاده آملی - انسان و قرآن
- ١٧) علامه طباطبائي - رساله الولايه
- ١٨) علامه طباطبائي - كتاب انسان

منابع انگلیسی :

- 1) J.Rowls , Justice.
- 2) Vinecent Borry, Applying Ethics.
- 3) R.Hull, Ethical Issues.
- 4) J.Giles. Medical Ethics.

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۳۶۴۹

بیوست

بیت عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به درجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد فرهادی شعبی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

۳۱۹

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
رأست فرهنگت و آموزش عالی

بشماری

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۶۳

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، سه‌ماهه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از تکمیل تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبانی در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اصلاح نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت مدیره شورای عالی برنامه ریزی